

A 1773/hállbart

Flytjandi	Flokkahópur jafnaðarmanna
Afgreiðsla	Norræna sjálfbærninefndin

Þingmannatillaga um norrænt samstarf um nýtingu kolefnisviðtaka í því skyni að auka skilvirkni í starfi að loftslagsmálum**Tillaga**

Flokkahópur jafnaðarmanna leggur til að

Norðurlandaráð beini þeim tilmælum til Norrænu ráðherranefndarinnar

að beita sér fyrir því að í loftslagsstefnum norrænu landanna sé lögð áhersla á að auka hlut kolefnisviðtaka í baráttunni gegn loftslagsbreytingum;

að beita sér fyrir því að Norðurlöndin myndi sér sameiginlega afstöðu til kolefnisjöfnunar með kolefnisviðtökum og kolefnisbirgðum, auk þess að vinna að því á norrænum vettvangi og innan ESB að þessi markmið verði fléttuð inn í alþjóðlega samkomulagið um loftslagsmál.

Aðdragandi

Loftslagsbreytingar eru helsta áskorun sem mannkynið stendur frammi fyrir. Þær hafa skjót og afdrifarík áhrif á vistkerfi jarðarinnar. Dæmi um afleiðingar loftslagsbreytinga sem munu verða æ algengari í heiminum, einnig á Norðurlöndum, eru skógareldar í Svíþjóð og hitabylgjur víða um lönd sumarið 2018.

Loftslagsbreytingar eru hnattrænn vandi og því nauðsynlegt að taka á honum á hnattrænum vettvangi. Markmið loftslagssamkomulagsins sem gert var í París er að halda hnattrænni hlýnun innan við 2°C, miðað við hitastig fyrir iðnvæðingu, en aukamarkmið er að hlýnunin fari ekki yfir 1,5°C. Samkvæmt fjölmörgum spám verður ekki unnt að ná þessum markmiðum með þeim aðgerðum sem nú standa yfir. Hætt er við því að mikil fólksfjölgun, hraður hagvöxtur, aukin umferð og aukin framleiðsla í vaxandi hagkerfum heimsins muni skila sér í aukinni kolefnislosun á hnattræna vísu, hvað sem loftslagssamningum og öðrum aðgerðum líður. Að auki minnkuðu líkurnar á því að settum markmiðum verði náð þegar Bandaríkin drógu sig út úr samkomulaginu.

Í Parísarsamkomulaginu segir að ein áhrifaríkasta leiðin til að draga úr kolefnislosun út í andrúmsloftið – auk takmarkana á losun – sé að binda kolefni í gróður, sem er náttúrulegur kolefnisviðtaki. Magn kolefnis í andrúmsloftinu er þegar um 100 milljörðum tonna of mikið og það eina sem getur dregið úr því eru stórir skógar.

Algengustu aðferðirnar til að sporna gegn loftslagsbreytingum grundvallast eins og er á því að auka orkunýtni og hlutdeild endurnýjanlegrar orku.

Við vitum að loftslagsmarkmiðunum verður ekki náð með því að draga úr losun á tilteknum sviðum. Því þarf að hvetja lönd og fyrirtæki til þess að kolefnisjafna losun sína, auk þess að draga úr beinni losun. Þannig gæti myndast svigrúm fyrir fleiri og hagkvæmari aðferðir til að takast á við loftslagsbreytingar. Þetta fæli í sér að unnt væri að ná loftslagsmarkmiðunum, og gera fyrirtækjum auk þess kleift að standa við skuldbindingar sínar í loftslagsmálum, með því að binda koltvísýring úr andrúmsloftinu á áreiðanlegan og gagnsæjan hátt sem þriðji aðili gæti lagt mat á og vottað.

Loftslagsstefna Evrópusambandsins greiðir ekki fyrir fjárfestingum fyrirtækja í kolefnisviðtökum, þar sem sá ávinningur sem hlýst af þeim er ekki tekinn með í reikninginn hvað snertir losunarmarkmið og verslun með losunarheimildir, þrátt fyrir að gildi kolefnisviðtaka sé viðurkennt í sjálfu sér. Af þessu leiðir að fjárfestingar í aukinni skógrækt eru alls ekki í samræmi við þann ávinning sem hún gæti haft í för með sér. Í versta falli getur þetta einnig þýtt lakari samkeppnisstöðu fyrirtækja í tæknivæddum norrænum ríkjum í samanburði við fyrirtæki í vanþróaðri löndum sem menga meira.

Ef fyrirtæki hefðu ávinning af að stuðla að því að loftslagsmarkmiðunum verði náð – með aðgerðum sem yrði að vera hægt að mæla og votta með vísindalegum hætti – hefðu þau hvata til að fjárfesta í auknum mæli í ýmsum lífmassaverkefnum. Þetta ætti einnig að vera framkvæmanlegt utan ESB, sem gæti jafnvel leitt til uppsveiflu í samfélögum sem þegar eiga erfitt uppdráttar vegna loftslagsbreytinga. Til dæmis geta skógræktarverkefni sem samþætta umbætur á jarðvegi og landbúnað orðið mikil lyftistöng fyrir búsetusvæði þar sem þurrkur og eyðimerkurmyndun eru vandamál. Einnig gæti þetta stemmt stigu við búferlaflutningum frá fátækari svæðum og tilheyrandi álagi á þau svæði sem flutt er til.

Ef framtíðarstefna ESB í loftslagsmálum leiðir til þess að unnt verði að ná loftslagsmarkmiðunum með því að annars vegar draga úr losun og hinsvegar kolefnisjafna losun með því að fjölga kolefnisviðtökum (einnig utan ESB) verður hægt að hleypa stóru auknum krafti í baráttuna gegn loftslagsbreytingum og veita auknum úrræðum í fjölbreytilegri og hagkvæmari aðgerðir sem skapa ný og umhverfisvæn sóknarfæri fyrir efnahagslífið, einkum í fátækustu löndunum, og skapa markaði fyrir norræn fyrirtæki með mikla þekkingu á málefnum skógræktar. Af ofantöldum ástæðum ættu norrænu löndin að mynda sér sameiginlega framtíðarsýn um hugsanlegt hlutverk kolefnisviðtaka, og sameiginleg viðhorf til þess að nýting kolefnisviðtaka á breiðari grundvelli verði fléttuð inn í alþjóðlegar loftslagsviðræður og -samninga.

Nuuk, 13. september 2018

Annette Lind (S)

Ingalill Olsen (A)

Jorodd Asphjell (A)

Karen J. Klint (S)

Karin Gaardsted (S)

Lars Mejern Larsson (S)

Laura Taunajik (S)

Lennart Axelsson (S)

Maarit Feldt-Ranta (sd)

Martin Kolberg (A)

Nina Sandberg (A)

Oddný Harðardóttir (Sf)

Peter Johnsson (S)

Phia Andersson (S)

Pyry Niemi (S)

Ruth Mari Grung (A)

Stein Erik Lauvås (A)

Suzanne Svensson (S)

Ville Skinnari (sd)